

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

J.nr. 2019-15988
Den 11. november 2019 2019

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 44 (MOF alm. del) stillet 16. oktober 2019 efter ønske fra Erling Bonnesen (V).

Spørgsmål nr. 44

”Med henvisning til artiklerne »Vandværker har forurennet grundvandet med pesticider« og »Aarhus-vandværker bag pesticidforurening af egne vandboringer« den 15. oktober 2019 i Effektivt Landbrug bedes ministeren besvare følgende spørgsmål:

1. Vil ministeren kommentere artiklerne, herunder oplysningerne om at Aarhus-vandværker har brugt dichlobenil/prefix/BAM i store mængder ovenpå offentlige vandværkers boringer, at det var helt almindelig praksis, og at kemiker hos daværende Aarhus Amt har udarbejdet et notat, hvori ”Der kan konstateres en klar sammenhæng mellem anvendelse af pesticider i boringernes umiddelbare nærområde og en forurening af boringerne”?
2. Vil ministeren redegøre for, hvilke initiativer ministeren vil tage som følge af de alvorlige oplysninger, der er fremkommet, herunder hvilke undersøgelser ministeren vil foretage, og hvordan ministeren vil afdække og klarlægge omfanget af vandværkernes anvendelse af de nævnte pesticider og stoffer i området, samt hvilke konsekvenser vandværkernes brug af de nævnte pesticider og stoffer har haft og har for grundvandet og drikkevandet i området?
3. Er det ministerens vurdering, at landbruget i området ikke længere kan beskyldes for at have forårsaget forureningen af boringerne med de nævnte pesticider og stoffer? Ministeren bedes begrunde sit svar.
4. Kan ministeren oplyse, om det er et generelt problem i hele landet, at de offentlige vandværker har anvendt de pågældende pesticider og stoffer på samme måde som i Århusområdet, og er det ministerens hensigt at undersøge problemets omfang nærmere?”

Svar

Svar på spørgsmål 1

Problematikken omkring nedbrydningsproduktet BAM (2,6-dichlorbenzamid) har været kendt i en lang årrække, og moderstofferne har ikke været anvendt i Danmark siden 1997. Moderstofferne er pesticidaktivstofferne chlorthiamid og dichlobenil, som har indgået i handelsprodukter med navne som bl.a. Prefix, Prefix G og Prefix Garden i perioden 1965-1997. Tilbage omkring årtusindskiftet var der gennem nogle år rapporteret om et stort antal forureninger af vandværksboringer, hvor BAM blev set som det mest problematiske stof. Med udgangspunkt i dette iværksatte Miljøstyrelsen en række projekter med henblik på at afdække BAM-forureningen. Disse projekter blev afrapporteret i årene 2002-2005 og kan fremsøges på Miljøstyrelsens hjemmeside. Kilderne til BAM er behandlet i rapporten ”Kilder til BAM-forurening og forureningsudbredelse. Undersøgelseserfaringer. Delrapport

2¹ fra 2002. I rapporten findes en liste over arealer, hvor stofferne har været brugt, og her nævnes bl.a. "Vandværksgrunde (ubefæstede arealer, omkring boringer)" og "Nærfelt omkring boringer i indvindingsoplandet". Der er således ikke tale om en ny og ukendt problemstilling, som rejses i den omtalte artikel. De undersøgelser, som er beskrevet i det gamle notat fra Aarhus Amt fra 2002, der omtales i artiklen, indgår også af Miljøstyrelsens rapport. Det var således allerede dengang kendt, at der også havde været anvendt ukrudtsmidler, som blev nedbrudt til BAM, på vandværkernes egne arealer.

Siden dengang er vi heldigvis blevet bedre til at beskytte vores drikkevandsboringer, og jeg har senest i sidste måned fremsat et forslag om ændring af lov om vandforsyning mv. for at sikre en bedre beskyttelse af de boringsnære beskyttelsesområder. Beskyttelsen af det danske grundvand er et fokuspunkt for regeringen, da vi ved at beskytte vores grundvand kan sikre, at vi i fremtiden har rent og sundt drikkevand. Derfor har jeg bestilt en kortlægning af udfordringerne i forhold til grundvand som udgangspunkt for en samlet indsats for en bedre beskyttelse.

Svar på spørgsmål 2

Da der som nævnt ovenfor allerede er udført et stort udredningsarbejde omkring BAM, og da artiklen ikke bringer nye oplysninger på banen, mener jeg ikke, at der er grundlag for at igangsætte nye initiativer eller undersøgelser i relation til BAM og vandværkernes anvendelse heraf.

Svar på spørgsmål 3

Midlerne, som kan nedbrydes til BAM, har især været benyttet på meget permeable og befæstede arealer, som eksempelvis gang- og stiarealer og fortove. Midlerne har været anvendt af både private borgere og forskellige erhvervsbrancher (plantager, gartnerier, landbrug samt offentlige institutioner som for eksempel tekniske forvaltninger). Dvs. der kan være mange forskellige kilder til BAM-forurening, hvoraf de fleste ikke har relation til landbruget. I forhold til landbruget, så har midlerne generelt ikke været anvendt til landbrugsdrift, mens de dog har været anvendt på gårdspladser og indkørsler til landbrugsbedrifter. Det vil kræve en konkret vurdering af den enkelte boring for at pege på hvilken anvendelse, som er den mest sandsynlige kilde til en BAM-forurening.

Der findes også andre pesticidrester end BAM i vandværksboringerne i Aarhus-området. Stoffet er godt nok det hyppigst fundne stof i "Indsatsplan Beder" ifølge den opgørelse, som Miljø- og Fødevareklagenævnte i maj 2019 har publiceret over fundene i de senest udtagne vandanalyser, men der er fundet seks andre pesticidrester. Dette omfatter både pesticidrester fra i dag forbudte pesticider samt fra stoffer, som fortsat er lovlige at anvende.²

Svar på spørgsmål 4

Der henvises til svar på spørgsmål 1 og 2.

Lea Wermelin

/

Lea Frimann Hansen

---

¹ Kilder til BAM-forurening og forureningsudbredelse. Undersøgelseserfaringer. Delrapport 2. Arbejdsrapport fra Miljøstyrelsen Nr. 34 2002
<https://www2.mst.dk/udgiv/publikationer/2002/87-7972-329-2/pdf/87-7972-330-6.pdf>

² Stadfæstelse af forbud i sag om anvendelse af pesticider i Aarhus Kommune. Miljø og Fødevareklagenævnets afgørelse af 24. maj 2019. Sag: 18/04992